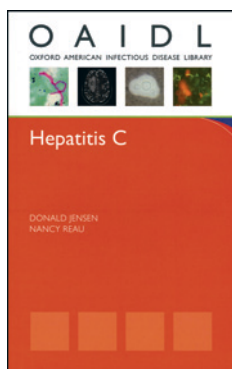

Oversiktlig og velskrevet om hepatitt C

Donald Jensen, Nancy Reau, red.
Hepatitis C
 210 s, tab, ill. Oxford: Oxford University Press,
 2013. Pris GBP 23
 ISBN 978-0-19-984429-6

Om lag 20 000 personer i Norge har kronisk hepatitt C og står i fare for å utvikle cirrhose med tilhørende komplikasjoner. De fleste innen helsevesenet vil før eller senere komme borti denne problemstillingen, og en bok om temaet ønskes derfor velkommen.

En av flere slike bøker er *Hepatitis C*, som er redigert av Donald Jensen og Nancy Reau, velrenommerte fagfolk innen feltet. Målgruppen er i hovedsak leger som behandler pasienter med hepatitt C. Temaene er epidemiologi, naturlig forløp, diagnostikk, patologi og behandling av sykdommen. Hovedtyngden er lagt til behandling.

Boken er oversiktlig, velskrevet og egnet til oppslag i en hektisk hverdag, men bildekvaliteten er ikke god.

I kapitlet om epidemiologi retter forfatterne søkelyset mot amerikanske forhold, og det er dermed mest av akademisk interesse for norske leger. Det er allikevel bemerkelsesverdig at de ikke legger større vekt på at 8 av 10 smittede, både i USA og Europa, er smittet gjennom sprøytemisbruk. Både forebygging og behandling må skje med dette for øyet, uten at forfatterne gir særlig innsyn i denne viktige siden av hepatitt C-problematikken.

Med hensyn til behandling legger forfatterne naturlig nok hovedvekten på pegylert interferon og ribavirin, som har vært ryggraden i dagens behandling siden 2002. På grunn av hyppige og til dels alvorlige bivirkninger er de imidlertid utfordrende å administrere. Forfatterne tar grundig opp håndtering av bivirkninger og foreslår individualiserte behandlingsopplegg.

I 2011 kom førstegenerasjons hepatitt C-virus (HCV)-proteasehemmere. Disse ser ut til å bli erstattet med nye proteasehemmere og polymerasehemmere allerede i 2014. De neste årene forventes ytterligere direktevirkende antivirale midler mot hepatitt C å nå markedet, noe som ganske snart vil gjøre pegylert interferon og ribavirin overflødige.

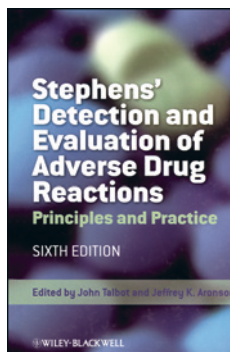
Hepatitt C-behandling er det mest dynamiske feltet innen infeksjonsmedisin for tiden, og vil man være oppdatert, er nok elektroniske tidsskrifter langt å foretrekke fremfor bøker som nærmest er utdaterte før de forlater trykkeriet.

Olav Dalgard

Infeksjonsmedisinsk avdeling
 Akershus universitetssykehus

Oppgitte interessekonflikter: Anmelder har mottatt honorar fra Janssen Cilag, MSD, Medivir, for foredrag og konsulentoppdrag.

Bivirkninger – for spesielt interesserte

John Talbot, Jeffrey K. Aronson, red.
Stephens' detection and evaluation of adverse drug reactions
 Principles and practice. 6. utg. 732 s, tab, ill.
 Chichester: Wiley-Blackwell, 2012.
 Pris GBP 189
 ISBN 978-0-470-98634-9

Ingen virkning uten bivirkning er en grunnleggende erkjennelse når det gjelder legemidler. Til tross for stadig strengere krav til utprøving av legemidler skjer det nesten hvert år at legemidler trekkes fra markedet på grunn av bivirkninger, eller for å være mer presis: på grunn av et negativt nytte-risiko-forhold.

I denne boken gir forfatterne en detaljert innføring i teorien og regelverket bak påvisning og vurdering av bivirkninger (legemiddelovervåking, «pharmacovigilance»). Alle legemidler vurderes ut fra et totalbilde – hva godt gjør legemidlet, og hvilken skade gjør det? De senere årene er det blitt større oppmerksomhet omkring den løpende vurderingen av nytte-risiko-forholdet for det enkelte legemiddel. Dette gir opphav til hyppigere endringer i preparatomtalen, og i verste fall til avregistrering.

Gjennom 15 kapitler og to appendikser gir bidragsyterne blant annet innføring i temaer som bivirkningenes historie, farmakogenetikk og bivirkninger, toksikologi, statistikk, plantelegemidler, risikohåndtering og internasjonalt regelverk på bivirkningsområdet.

Boken er en gullgrube for dem som til daglig arbeider med bivirkninger på et mer overordnet nivå, for eksempel legemiddelmyndighetene. Her finner man svar på mange – for ikke å si de fleste – spørsmål. Prisen på 189 britiske pund sier antagelig noe om at boken ikke forventes å bli en bestselger. De fleste eksemplarene vil nok ende i mer spesialiserte biblioteker. Fagområdet er imidlertid svært dynamisk, og i Europa er det innført nye regler for legemiddelovervåking fra 2013. Dette er omtalt, men da boken ble skrevet, var ikke alle detaljer omkring det nye regelverket på plass. Den er derfor ikke helt oppdatert på dette punktet.

Terminologien på bivirkningsområdet er etter hvert blitt meget omfattende og lite tilgjengelig for dem som ikke arbeider med det. Denne boken er derfor et nyttig referanseverk når det gjelder å forstå betegnelser som CIOMS, ICH, RMP, MedDRA, SNOMED og mange andre.

Til sammen har 27 forfattere bidratt. Kvaliteten på kapitlene er litt varierende, men jeg fant ikke noen skjemmende feil. Språket er forholdsvis enkelt – fagfeltet tatt betraktning – og de fleste med interesse for bivirkninger vil ha utbytte av å lese boken.

Steinar Madsen

Statens legemiddelverk